

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cibus Electvs Sive Instrvctiones Sanctae De vita sanctè
traducenda& inter pios sanctósque affectus concludenda**

Elffen, Nicolas

Coloniae, 1667

Instructio II. Ad perfectam cordis puritatem spectat fuga omnium
venialium peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55232)

lethali te scelere unquam obstringere. Quocirca, ut ut res cadat, paratum te esse oportet omnium potius bonorum temporalium; honorum, commoditatum, favorum humanorum, atque ipsius etiam vitæ tuæ, quam gratiæ divinæ per delictum mortale jacturam facere; Hoc te Christus docuit, quando dixit: Quid prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? Matt. 16. v. 26. Hoc decretum fundamentum est & primum principium cui Christiana sanctitas, & conscientiæ perfecta puritas inniti debet.

INSTRUCTIO II.

Ad perfectam cordis puritatem spectat fuga omnium venialium peccatorum.

§. I. *Proponuntur rationes, cur peccata venialia etiam minima summo studio vitari debeant*

INvenies è Christianis non paucos, qui veniales noxas susque deque habent, earumque vitationem ferè negligunt, quòd eam sibi impossibilem esse judicent. Fateor Ego quidem, sine speciali Dei privilegio (quale post Christum & Deiparam Divis Josepho & Joanni Baptistæ ex multorum sensu concessum traditur) neminem omnino totius vitæ suæ tempore, ab omni levi peccato liberum extitisse. Fateor etiam venialia peccata omnia collectivè sumpta, ut cum Theologis loquar, à nobis caveri non posse, simul ta-

men afferro & rectè verèque afferro posse ca-
 veri omnia divisim sumpta, id est, & hoc &
 illud, si hujus vel illius occasio se offerat.
 Imò quod amplius est ajo fuisse Sanctos
 complures, summo fervore in perfectionem
 incumbentes, & sibi ipsis sollicitè semper in-
 vigilantes, qui per longum tempus sine le-
 vibus noxis deliberatè commissis vitam tra-
 duxerint. Id de S. Francisco Xaverio scri-
 bunt S. Rotæ Romanæ auditores in relatio-
 ne summo Pontifici datâ pro ejus canoniza-
 tione persuadenda, Xaverium videlicet per
 totam hyemem confiteri solitum cuidam
 Vicario S. Thomæ, qui jurejurando factus
 est, in hujusmodi ejus confessionibus nul-
 lum se invenisse veniale peccatum, quo De-
 us offendi potuisset. Taceo plures alios, si-
 mili mentis puritate exornatos. Te solum
 moneo Christiane Lector, ut hæc meliora
 charismata æmuleris, omnique ope enita-
 ris, nè in illorum numero sis, qui peccata
 parva parvi faciunt, & ea prorsus admittunt
 liberè, quia malitiam & damna talium pec-
 catorum perspecta non habent. Quorum
 cæcitati & incuriæ ut medear, sequentes ra-
 tiones considerandas propono.

Ratio prima. Tanta est vel unius peccati
 venialis malitia, ut si unico verbo otioso,
 lucrari posses totum mundum, & redimere
 omnes ex inferno damnatos, non tamen de-
 beres illud verbum otiosum dicere, cum ex
 mente

mente Apostoli nunquam sint facienda mala, ut inde eveniant bona, nec debeat Deus, infinita illa Majestas & bonitas, ullius etiam maximi boni intuitu vel levissimè offendi. Quod si verum, uti est verissimum & fide certum, quanta obsecro est amentia tua & stupor dum propter exiguas vanitates & sensualitates, in plura venialia peccata te quotidie præcipitem agis?

Ratio Secunda. Venialia peccata sæpè impediunt actus virtutum, enervant meritum bonorum operum vitiando finem & circumstantias eorum, ac proinde augmentum gratiæ & gloriæ, cujus gradus minimus melior est orbe universo. Quis in domo sua servum tolerare velit, qui singulis diebus impediret lucrum centum ducatorum? certe nemo. & tamen in anima toleramus tot minutas culpas, quæ obstant, ne tot nobilissimas gratias, centum ducatis longè excellentiores lucremur.

Ratio Tertia. Peccata venialia minuunt fervorem charitatis, sicut aqua affusa extinguit ignem: replet animam scabie, ut eam amplecti dedignetur Cœlestis sponsus: sunt onera, quæ currentem in via perfectionis remorantur: turbant serenitatem & tranquillitatem conscientiæ: frangunt & debilitant sacratiores illos spiritus, qui requiruntur ad opera heroica peragenda: exaugent filialem illum recursum in oratione ad Deum: pa-
riunt

riunt habitus remissè & sensualiter vivendi, ut potius recreationes corporis quàm animæ sectari libeat: denique reddunt insipida ferè omnia pietatis exercitia. Queruntur multi esse se in oratione aridos, in divinis laudibus desolatos, in sumptione Eucharistiæ dueros, in rebus sacris insensibiles, sed noverint causam horum esse, incuriam quotidianorum defectuum non vitatorum. Hanc ipsi tollant & seriò submovere conentur, & mox videbunt & gustabunt, quàm suavis sit Dominus.

Ratio Quarta. Peccatum veniale etiam unicum à viris Sanctis commissum, Deus gravissimis in hac vita poenis est persecutus. Ita, cum David Rex sanctus ex quadam levi elatione animi jussisset numerari homines sibi subditos, quot essent apti ad bellum, eam solum ob causam, extinxit Deus pestilentia septuaginta millia virorum. 2. Reg. ult. Ita Moyses fidelissimus Dei servus & amicus intimus, cum veniali aliqua dubitatiuncula percussit petram, ut inde aquam eliceret: Debuisset plenus fiducia in Deum solo vocis imperio ex petrâ aquas provocare, & ipse percussione virgæ adhibuit, Num. 20. v. 10. ac propterea solum debuit mori antè ingressum terræ sanctæ, & repudiatus fuit à Deo, ne populum, quem ipsos quadraginta annos, summâ curâ circumduxerat, in terram promissam induceret. Ita Ezechias ex inani
qua.

quadam gloria, & cum vana quadam complacentia, legatis Regis Babylonie thesauros suos ostendit. quâ re sic Deus offensus est, ut statim miserit ad eum Isaiam Prophetam cum hac prædictione : *Ecce dies venient & auferentur omnia, quæ sunt in domo tua, & quæ condiderunt Patres tui usque in diem hanc, in Babylone non remanebit quicquam, ait Dominus, & c. 4. Reg. 20. v. 10. & seq.* Et ita prorsus evenit. Nam postea Nabuchodonosor Rex expugnavit Jerusalem & omnes thesauros Regios inde abstulit. Tu jam statue tecum, quæ peccato veniali pravitas insit, quando vel unicum Deus morte plurium hominum & vastatione integri Regni vindicat, neque tamen suprâ condignum. Atque hinc sequitur.

Ratio Quinta Quod vis veniale peccatum, etiam minimum, est pejus morte & jacturâ rerum temporalium omnium, uti testatur, S. Dorotheus: *Longè melius est & corpus suum & omnia corporea perire simul, quàm ledi animam tuam in re etiam minimâ.* S. Dorotheus. Sermon. 20.

Ratio Sexta. Peccatum veniale meretur gravissimas pœnas purgatorij, de quibus audi S. Cæsarium Arelatensem: *Ille ipse purgatorius ignis, durior erit, quàm quod possit pœnarum in hoc seculo aut accidere aut sentiri aut cogitari.* S. Cæsar. hom. 8. Imò si fores tam Sanctus, quàm fuere Apostoli, & morereris

rum unico veniali peccato, anima tua ad Dei conspectum non admitteretur, nisi purgatorij flammis expiata. Jam verò tam delicatus tu es, ut nec per horæ quadrantem unius candelæ flammam minimo digito experiri queas, & tamen ea audes indies & sæpius, ob quæ acerbissimi purgatorij ignes multo te tempore torquebunt.

Ratio Septima. Venialia peccata disponunt ad damnationem æternam, cum enim sint quasi pulvis animæ oculos excœcans, ne videat peccati mortalis gravitatem, hinc fit ut, qui frequenter in peccata levia deliberatè se præcipitant, tandem in mortalia labantur, uti pulchrè expressit S. Dorotheus: *Ex his minimis & verè vilibus ad magna contemnenda delabimur: cum enim cœperit quis dicere: quid est si verbulum hoc unicum locutus fuero? quid est, si modicum hoc comedero? quid si in hanc rem intendero? Ex hoc quid id, quid illud, admittitur mala & amara esca, & sensim incipit quis & pedetentim in majora ac graviora prolabi, & sic deinceps per partes proruens periclitatur, atque in perfectam insensibilitatem decidit.* S. Dorothei. doctr. 3. Jam autem quis velit cibos comedere, quæ phthisin generant & infallibiliter ad mortem post unum fortè annum subeundam disponunt.

§. II. *Quamvis venialia peccata omnia vitari debeant certa tamen præ cæteris vitanda sunt.*

Fuge

Fuge imprimis ex venialibus ea, quæ sunt periculosa, & viam facilem ad mortalia sternunt, qualia sunt negligentia in repellendis cogitationibus impuris, curiositas in aspiciendis personis alterius sexus, imaginibus non sat castis, lectio librorum vanorum & amatoriorum, &c.

Fuge deinde ea, quæ dedecent virum maturum & prudentem, & quæ illam ob causam etiam apud Sapientes Ethnicos exosa fuere, uti sunt mentiri, rixari, sectari delicias ciborum, &c.

Fuge tertio omnes illas imperfectiones, quæ nimis crebro & facile à multis admittuntur in officijs divinis, auditione Sacri, recitatione precum. In quibus multi distracti sunt voluntariè, vagantur oculis, fabulantur liberè de rebus non necessarijs. Quæ omnia cedunt in insignem contemptum divinæ Majestatis infinito cultu dignissimæ.

Fuge quarto omnes illas noxas, quæ adversantur fraternæ Charitati, præcipuè sugillationem alienorum morum, suspiciones & judicia temeraria, & quia in his ferè sine ullo sensu peccant homines, & cum insigni injuria Dei & proximi, Tu in hac materia tanto cautior eris, & binas quas propono regulas, nunquam devio mentis proposito sequere. 1. est in rebus, quæ naturaliter sciri à te certò non possunt neminem unquam judicato, talia autem sunt secreta cordium.

ut cogitationes, intentiones, affectionesque hominum. Quid obsecro vis agere Judicem ijs in rebus, quarum notitia non ad te, sed ad solum Deum pertinet? Huc etiam spectant omnia ea, quæcunque contingentia & adhuc futura sunt, v.g. An talis vitam suam emendaturus sit, an non. Dic age si olim vidisses bonum latronem, dum is cum Christo ad supplicium ultimum educeretur, dum in Crucem suffixus, unà cum Socio Christum convitijs lacefferet, putassetne futurum, ut latro iste ad meliorem frugem, mentemque saniozem rediret? redijt nihilominus, & ex calumniatore Encomiastes Christi factus est, & ex latrone Martyr. Ex eodem fundamento contemne signa illa prognostica, ex quibus alij de futuris liberè contingentibus nimis liberè iudicium formant, idque fere semper erroneum. Hæc uni Deo committenda sunt. Similiter noli pronuntiare de Consilijs Regum & Principum, aliorumque hominum quæ secretò conclusa sunt, nec certis iudicijs eorum qui interfuerunt, in publicum eruperunt. Exigua fides adhibenda est communi hominum fama, quæ plerumque falsa est & mendax, nec prudentis est, ut credat continuo rumusculis vulgi, quibus parum veri subesse solet, imò signi-mentis sæpenumero & mendacijs bene farti sunt. **Regula II.** Si res quæ iudicanda venit, in propatulo & manifesto foret, sic age

aut

aut enim res illa externa in se peccaminosa non est, sed talis quæ potuit fieri bene aut male, ac tum semper factum ab altero in meliorem partem accipe: in rebus enim dubijs vera charitas non cogitat malum, sed bonum. aut res externa in se mala est, & peccatum, v.g. blasphemia, ebrietas, homicidium, & tum potest quidem damnari res ipsa, sed cor charitate plenum excusabit authorem, dicetque fecisse id eum inconsideratè, cæco impetu, tentationem fuisse valde vehementem; illum fortè surrecturum brevi & te multò foediùs lapsurum esse. Denique ex uno alterove lapsu proximi, non formabis conclusionem universalem de malitia & ineptitudine ejusdem. Qui hodie jacet, cras erigi ac surgere, & qui hodie peccator est, cras converti & justus ac Sanctus effici potest. Nec enim homines similes sunt Dæmonibus, qui ex obstinatione & pervicacia indolis suæ semel lapsi nunquam relurgunt. Atque ex his facile perspicias, quàm esse debeas cautus ne malè loquaris de alijs, cum tanta requiratur cautela, ne finitimum de proximo Judicium apud teipsum efformes.

INSTRUCTIO III.

Perfecta cordis mundities perfectum requirit Passionum dominium.

§. I. *Quid & quot passiones sunt in homine?*

PASSIO, ut rectè eam describit S. Thomas, est motus quidam sensibilis potentia appetiti-